

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ВАЗИРЛИГИ

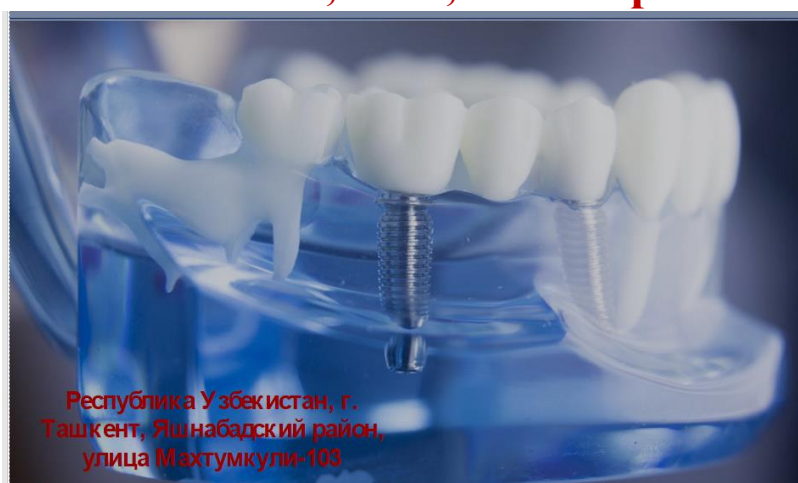
ТОШКЕНТ ДАВЛАТ СТОМАТОЛОГИЯ ИНСТИТУТИ

*ГОСПИТАЛЬ ОРТОПЕДИК СТОМАТОЛОГИЯ КАФЕДРАСИ
ФАКУЛЬТЕТ ОРТОПЕДИК СТОМАТОЛОГИЯ КАФЕДРАСИ
ПРОПЕДЕВТИКА ОРТОПЕДИК СТОМАТОЛОГИЯ КАФЕДРАСИ
ОРТОДОНТИЯ ВА ТИШЛАРНИ ПРОТЕЗЛАШ КАФЕДРАСИ*

**«ОРТОПЕДИК СТОМАТОЛОГИЯ ВА
ОРТОДОНТИЯНИНГ ДОЛЗАРЬ МАСАЛАЛАРИ»
НОМЛИ ҲАЛҚАРО ИЛМИЙ-АМАЛИЙ
КОНФЕРЕНЦИЯНИНГ**

МАТЕРАЛЛАР ТЎПЛАМИ

Тошкент, 2023, 10 ноябрь

Тошкент-2023

<i>Murtazayev S.S., Nazarova S.S., Muratova G.A., Abdurashidova M.A.</i> The affect of posture on the origin of jaw position's anomalies .	227
<i>Murtazaev S.S., Nazarova.S.J., Muratova G.A., Abdurashidova M.A.</i> Yo`qotilgan molyar tishlardan keyin hosil bo`lgan bo`shliqni ortodontik davolash.	230
<i>Nigmatova I.M., Shomuhamedova F.A., Kurbonov Sh.Sh., Zokirova Sh.Y., Anvarova Sh.I., Shoabdullayeva Sh.F.</i> Frenulectomy of short frenulums of the upper lip in the treatment of diastemas in children.	232
<i>Nigmatova I.M., Shaamuhamedova F.A., Ne`matova M.A., Baxtiyorova M.I.</i> Bolalar orasida qoziq tish retensiyasining tarqalishi.	235
<i>Nigmatova I.M., Nazirova M.U., Ahmadi Behnaz.</i> Features of orthodontic treatment in pregnant women.	237
<i>Suleymanova D.A., Muratova G.A., Movlanova M.A., Abdurashidova M.A., Rahimberdieva M.Sh.</i> Tishlar va tishlar holatini baholash" kompyuter dasturidan foydalangan holda ortodontik bemorlarni tashxislashda zamonaviy yondashuv.	239
<i>Saidova M.D., Nigmatova I.M., Bakhshillayeva S.A.</i> Comparative analysis of measuring maxillary transverse deficiency according to pont index and yonsej transverse index.	242
<i>Shaamuhamedova F.A., Ne`matova M, Baxtiyorova M.</i> O`z vaqtida chiqmagan tishlarni tashxislashning samarali usullari.	244
<i>Shamukhamedova F.A., Muqimov O.A., Anvarova Sh.I., Zokirova Sh.Y., Shoabdullayeva Sh.F.</i> Errors and complications during application micro-implants in orthodontics.	246
<i>Shaamuhamedova F.A., Nigmatova I.M., Baxtiyorova M.I., Ne`matova M.A.</i> Doimiy tishlarda distal prikusni olib qo`yilmaydigan funksional-ta`sir qiluvchi apparatlar yordamida davolashni takomil	248

YO`QOTILGAN MOLYAR TISHLARDAN KEYIN HOSIL BO`LGAN BO`SHLIQNI ORTODONTIK DAVOLASH

Murtazaev S.S., Nazarova.S.J., Muratova G.A., Abdurashidova M.A.

Dolzarbli. Molyar tishlarning erta yo'qotilishi antagonist tishlarda Popov-Godov fenomeni kuzatilishiga, yo'qotilgan tishlarning o'rniga tishlarni mezializatsiya qilishiga, tishlarning dislokatsiyasiga, jag'larni o'sishdan orqada qolishiga, yo'qotilgan tish o'rnidagi suyak atrofiyasiga olib keladi. Tish yo'qotilgandan keyingi bo'shliqlarni yopishda ortodontik davolash turi o'tkaziladi. Biroq, ko'p hollarda bu davolash rejasida kortikal plastinka qalinligi va suyak g'ovakligining kamayishi kuzatiladi. Ushbu muammo tufayli fleksikortikotomiya qolgan alveolyar suyak kengligini yaxshilash va ortodontik davoni tezlashtirish uchun molyarlarni mezializatsiya qilishda alternativ sifatida ko'rib chiqildi. 22 yoshli ayol bemorda jag'ining o'ng tomonida birinchi tish suyagi olib tashlandi. Doimiy mahkash uchun mini vint yordamida 37 va 38-sonli tishlarning mezial harakatini tezlashtirish uchun fleksikortikotomiya amalga oshirildi. Ushbu usul 37 va 38-sonli tishlarni mezializatsiya qilishga yordam berdi, jipslashuv holati ortognatik prikusga keltirildi va shu bilan tarixda faqat protez bilan davolangan muammoga ortodontik yechim topildi. Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, bu usul molyarlarning mezial harakatini osonlashtiradi, davolash esa samarali bo'lib ortopedik va xirurgik davolashga sarflanadigan xarajatlarni tejaydi.

Tadqiqot maqsadi. Ortodontik davolash tishsiz bo'shliqlarni yopishda yaxshi usul, lekin uzoq vaqt tishsiz yurgan jag` suyagida suyak kengligi kamayib, atrofiyaga uchraganligi sababli bu usul yordamida davolashni amalga oshirish qiyin. Birinchi doimiy kata oziq tishlarning yo'qligi ko'p uchraydi, chunki u og'iz bo'shlig'ida eng birinchi doimiy tish sifatida chiqadi, karies kovaklar paydo bo'lishi va yallig'lanish esa suyak to'qimalariga ham o'tib, davolash imkonsiz bo'lgan holatlarda erta olib tashlanishi mumkin. Bu ikkinchi va uchinchi molyarlarning mezializatsiyaga moyilligi, premolyarlarning distalizatsiyasi, antagonist tishlar ekstruziyasi, milk o'zgarishi, prikus buzilishi, okklyuziyada superkontaktlarni keltirib chiqaradi. Shuningdek periodontal kasalliklar, bruksizm, chaynash samaradorligining pasayishi va bo'g'irda o'zgarishlarni yuzaga keltiradi. Bu kasalliklarni oldini olish uchun mumkin bo'lgan davolash usullaridan biri bu tishsiz bo'shliqlarni ortodontik yopishdir.

Materiallar va usullar. Rothning 0,022 o'lchamlik ortodontik apparati joylashtirildi, u quyidagi amallarni bajaradi: tekislash, 35 va 34 tishlar orasiga ortodontik mini implantni joylashtirish, 37 va 38 tishlarni mezializatsiya qilish uchun fleksikortikotomiya, davolashni tugatish va tishlarni sim ligaturalar yordamida birlashtirib yuqori va pastga tish qatoriga reteynerlarni joylashtirish.

Davolash bosqichlari

1-bosqich.

5 davomida quyidagi yoylardan foydalanilgan.

- 1) 0,012 NiTi yoyi Super elastik
- 2) 0,014 NiTi yoyi. Super elastik
- 3) 0,018 NiTi yoyi. Super elastik
- 4) 0,017" x 0,025" NiTi. Super elastik
- 5) 0,018" x 0,025" NiTi. Super elastik

2-bosqich.

Fleksikortikotomiya 37 va 38 tishlarni qisqa vaqt ichida mezializatsiyasiga erishish uchun amalga oshirildi. 34 va 35 tishlar orasiga 8 x 1,7 mm va 0,022 o'lchamli ortodontik mikro implant o'rnatilib, mikroimplant rezina zanjir bilan 37 tishlarga o'tkazilib, mezializatsiya qilindi. Zanglamaydigan po'latdan 0,018x0,025 o'lchamdagi yoyishlatildi. Tishlarning mezializatsiyasini kuzatish va miqdorini aniqlash uchun bir, uch, olti, to'qqiz oy va bir yildan keyin fotosuratlar olingan.

3-bosqich. 0,018x 0,025 mm o'lchamdagi zanglamaydigan po'latdan yasalgan yoy siri joylashtirildi. Yuqorigi jag` gingivoplastikasi o'tkazildi..

4-bosqich. Reteynerlash

NATIJAR. Bir yil davomida ikkinchi va uchinchi pastki molyarlarning mezializatsiyasi kuzatildi, dastlabki o'lchov sifatida 35-tishning vestibulyar do`mbog`i va 37-tishning mezio-vestibulyar do`mbog`i orasidagi masofa (14 mm) hisobga olindi. Fleksikortikotomiyadan keyingi birinchi oyda 1 mm yopilish bo`ldi; 3 oyda 3 mm, 6 oyda 5 mm, 9 oyda 6 mm, protseduradan bir yil o'tgach, tishlar orasidagi yopilish 8 mm ga yetdi.

XULOSA. Fleksikortikotomiya usuli tishlarni mezializatsiyasini tezlashtirishga yordam beradi, bemorga qo'shimcha foyda keltiradi, chunki u davolash vaqtini qisqartiradi. Bu usul bilan murakkab harakatlarni amalga oshirishga imkon beradi, chunki u pastki molyarlarni muvaffaqiyatli mezializatsiya qiladi. Fleksikortikotomiyadan foydalanish ildiz rezorbsiyasini ham, milkdagi o`zgarishlarni ham keltirib chiqarmaydi, qisqa vaqt ichida tishsiz bo'shliqni to'liq yopishga erishiladi.

ADABIYOTLAR

1. Melsen B. Kattalar ortodontisida cheklovlar. In: Melsen B, muharrir. Ortodontiyadagi dolzarb qarama-qarshiliklar. Chikago, IL: Kvintessensiya; 1991. 147–80-betlar.
2. Ravindra Nanda, Flavio Andres Uribe, «Atlas of Complex Ortodontics» 2017. "Elsevier" muharriri
3. Uilyam R. Proffit, Genri V. Filds, Jr. Brent E. Larson, Devid M. Sarver «Zamonaviy ortodontika» 2019
4. Virjiniya B. Montilla P.2, Mariya Valentina Martinez M.3, Dayanna Tomich B tomonidan pastki molarlarning mezializatsiyasi uchun optimallashtirish yondashuvi maqolasi
5. Xabilov N.L., Shomuxamedova F.A., Aripova G.E., Murtazaev S.S., Nasimov E.E., Mirsalixova F.L.. «Ortodontiya s detskim zubnym protezirovaniem», 2016 y.

6. Арипова, Г., Расулова, Ш., Насимов, Э., & Акбаров, К. (2019). Эффективность ортодонтического лечения детей с дистальной окклюзией зубных рядов в период смены прикуса. *Stomatologiya*, 1(2(75)), 10–12. Извлечено от <https://inlibrary.uz/index.php/stomatologiya/article/view/1339>
7. Муртазаев С., Туляганов Б., Базаров С., Юлдашев Т., Расулова Ш.Р., Муртазаев С. (2022). Эстетические показатели профиля мягких https://inlibrary.uz/index.php/medicine_and_innovations/article/view/776
8. Насимов, З., Г. Арипова, С. Муртазаев, Н. Джумаева, Ш. Расулова, и Р. Кадиров. «Построение математической модели для определения параметров зубных дуг по размерам резцов». *Медицина и инновации*, т. 1, вып. 2, октябрь 2021 г., сс. 93-95, https://inlibrary.uz/index.php/medicine_and_innovations/article/view/76
9. Нигматов Р.Н., Шаамухамедова Ф.А., Ортодонтия.1-часть Методы диагностики зубочелюстных аномалий и деформаций.- Т. 2020г.
10. Нигматов, Р. Н., and И. М. Рузметова. "Способ дистализации жевательных зубов верхней челюсти." *Вестник Казахского национального медицинского университета* 1 (2018): 519-521.
11. Нигматов, Р. Н., Ф. А. Шомухамедова, and И. М. Нигматова. "Ортодонтия./Учебник (на русском и на узбекском языке) Для студентов Стоматологических факультетов медицинских институтов.-2-том." Т.-2021.-451 с.
12. Расулова, Ш., Арипова, Г., Насимов, Э., Муртазаев, С., Джумаева, Н., & Кадиров, Р. (2021). Построение математической модели с учётом зависимости длины переднего отрезка зубных рядов и ширины верхних резцов (по корхаусу). *Stomatologiya*, (2(83)), 44–46. <https://doi.org/10.34920/2091-5845-2021-47>
13. Рузметова, И. М., Р. Нигматов, and Ф. А. Шомухамедова. "Изучение аномалии зубочелюстной системы и профилактика вторичных деформации зубной дуги у детей в период сменного прикуса." *Вестник КГМА им. ИК Ахунбаева* 4 (2015): 50-55.
14. Рузметова, И., et al. "Изучение распространенности аномалий и деформаций зубочелюстной системы у детей г. Ташкента." *Stomatologiya* 1.3-4 (57-58) (2014): 78-86.

«FRENULECTOMY OF SHORT FRENULUMS OF THE UPPER LIP IN THE TREATMENT OF DIASTEMAS IN CHILDREN»

**Nigmatova I.M., Shomuhamedova F.A., Kurbonov Sh.Sh.,
Zokirova Sh.Y., Anvarova Sh.I., Shoabdullayeva Sh.F.**

Tashkent state dental institute

Relevance. Every year, malformations of the frenulum of the upper and lower lips are gaining relevance and increasing as a result of environmental disturbances, a large number of chemical additives in everyday foods, and the functional state of the